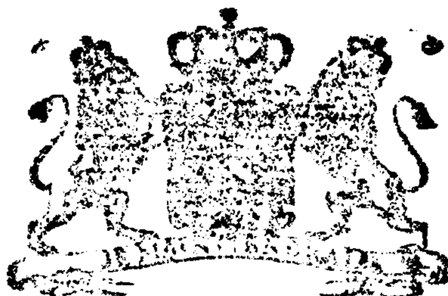
STAND DER MAAN.
1 November . . . . NIEUWE MAAN.
8 » . . . . . EERSTE KWARTIER.
16 » . . . . . VOLLE MAAN.
24 » . . . . . LAATSTE KWARTIER.
30 » . . . . . NIEUWE MAAN.

WATERGETIJEN.

		Hoog Water.	Laag Water.
19	WOENSDAG . . . 's morg.	8-15	's av. 2-15
20	DONDERDAG	9-00	3-00
21	VRIJDAG	9-45	3-45
22	ZATURDAG	10-30	4-30

SURINAAMSCHE COURANT.

A°. 1834. WOENSDAG, DEN 19den NOVEMBER. N°. 93.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 18 November 1834.

Zijne Excellentie de Heer Gouverneur Generaal binnen deze residentie geretourneerd zijnde, heeft op heden het Gouvernement Generaal weder op zich genomen.

De Gouvernements Secretaris
G. A. VAN DER MEE.

ADVERTENTIËN.

Op autorisatie van de Commissie tot de Zaken der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zal den Kurator en Weesmeester, publiek bij Inschrijving verkoopen:

Dertien Balen KAKAO,

van de Plantaadje *Tyrol;* zullende de Inschrijvings-billetten worden aangenomen, tot Zaturdag den 22sten dezer, des voormiddags *tien* uren.

De Kooper zal *f* 1,10 centen voor de ledige Zak moeten betalen.

Paramaribo den 19 November 1834.

De Scriba bij de Commissie voornd.,
R. GOLLENSTEDE.
(45542)

De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 21sten November 1834, des morgens *negen* uren, ter Kasteleinne van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, aan de Voorstad *Zeelandia* La. A. N°. 114, aankomende F. J. THIEL.

Het *ERF* en daarop staande *GEBOUWEN*, aan de *Burenstraat*, La. D. N°. 674; aankomende L. BONFILVAR.

Het *ERF* en daaropstaande *GEBOUWEN*, aan de *Maagdenstraat*, La. D. N°. 349 en 350; aankomende LUCRETIE van LOBO.

Paramaribo, den 15 November 1834
(43687)

Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van den Boedel wijlen den Heer JACOB BENJAMIN JACOBS, gelieve opgaaf te doen, en wien aan deszelfs verschuldigd zijn, gelieve betaling te presteren aan den ondergeteekende.

Wijders zal door den Vendumeester M. A. KEYSER, op Dingsdag den 25sten dezer, des namiddags *vier* uren, ten sterfhuize publiekelijk worden verkocht:

Deszelfs *NALATENSCHAP*, bestaande in: Meubelen, Koper-, Pleet en Zilverwerk, 3 groote Matrozen Ponten met toebehooren: eenige trossen Touw; 39 Koppen *SLAVEN*, waaronder bekwame *Delver*, *Veld* en *Ponten Negers*.

En over *zes* weken, dag en datum nader te bepalen: Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Oranjestraat*, bekend onder La A. N°. 86.

Paramaribo, den 17 November 1834.

G. JACOBS qq.
(45336)

M. A. KEIJSER, Vendumeester, zal op Vrijdag den 21sten dezer, publiek verkoopen: Provisien, Stukgoederen, en de Negerin SARATJE, aankomende J. M. TREURNIET.
(45326)

De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op Donderdag den 20sten en Maandag den 24sten dezer, des namiddags ten *vier* uren, ten huize van de Heeren MULLER Az. & Co., publiek verkoopen:

IJzer en Kopergoed, Timmer en Kuiper Gereedschappen, Verfwaren enz.
(45362)

Mejufvrouw MARY A. GODET, met hare Zoon CHARLES G. SCHMIDT vertrekken.
(45915)

SCHEEPSTIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 15den dezer, het Schip Noord-Holland, Kapt. H. K. Ruijl, van Amsterdam

Den 16den, de Schoener Grand Canal, Kapt John J. Debrot, van Curaçao: Passagiers: de Majoor *P. C. Simons*, Echtgenoot en 2 Kinderen, 1 Heelmeester en 6 Slaven

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANTEN, tot en met 25 September.

FRANKRIJK.

Het *Journal des Debats* bevat het volgende artikel:

De oorlog van Navarre biedt steeds dezelfde wisselingen van vlucht en vervolging aan. De kolonnen van Rodil vervolgen zonder ophouden en als op eene jagt, de sporen van Don Carlos en Zumala Carreguy, zonder hen ooit te bereiken.

Het is evenwel blijkbaar dat de Karlistische armee zich in weerwil van zekere lokale voordeelen, in eenen neteligen en ellendigen toestand bevindt en geen der plannen, welke men haar toeschrijft, volvoert. Zij houdt vele linietroepen bezig, veroorzaakt het Gouvernement vele onkosten en brengt de verwoesting van vier welbebouwde en handeldrijvende provincien te weeg, maar het staatkundige gevolg daarvan is *niets*. Don Carlos maakt volstrekt geen voortgang; de oorlog blijft zich bepalen tot de vier bevoorregte provincien en het overige der Spaansche natie keurt dit provinciale egoismus af, dat tegen den bestaanden geest van hervorming in opstand is.

De topografische gesteldheid der vier Baskische provincien heeft veel aandeel in de moeijelijkheden, welke een opstand, als de hardnekkigste en de meeste onvoorziene kansen aanbiedende soort van oorlogvoering, steeds aan linie troepen in den weg stelt. Uit de voornaamste keten der Pyreneen verspreiden zich een aantaal kleine takken of bergschakels, kruisgewijze over de oppervlakte der vier provincien. De vallei van Bastan nabij den oorsprong der Bidassoa, loop tusschen de Pyreneen aan de grenzen en een veel hoogeren schakel die zich ten noorden van Pampeluna uitstrekt. Saint Estevan in de sleutel dezer vallei van den kant van Vera en Irun.

Tusschen Pampeluna en Bastan ligt de vallei van Ulzama, door de bergengten van Lecumberry Bolate en Lanz afgesloten en door eene groep van bergen van Pampeluna's grondgebied gescheiden. De keten die Ulzama van Bastan scheidt, strekt zich in eene Zuidwestelijke rigting tot bij Vittoria uit en neemt in hare verschillende takken onderscheidene namen aan. Regtlijnig met deze keten en een weinig meer ten Zuiden strekt zich de keten van Andia uit, van Vittoria tot aan Pampeluna. Tusschen deze twee ketenen bevindt zich eene lange vallei, door welke de weg van Vittoria naar Pampeluna loopt, en waar eene rivier, Borunda genaamd, bij haren oorsprong in de omstreken van Salvatierra en Araguil vloeit en naar Pampeluna stroomt. Twee groepen der keten van Andia, die zich een weinig meer Zuidwaarts uitstrekken, komen boven Estella de twee valleijen van hoog en laag Amescua vormen. Te Estella neemt de landstreek der denneboomen een einde en die der olijfboomen, bij de inboorlingen la Rivera genaamd, vangt aan.

De groote weg van Bayonne naar Vittoria loopt op verschillenden punten langs en over een aantal schakels, welke de bergen van Navarra met die van Biscaye vereenigen.

Noordwestwaarts van Pampeluna, aan den kant van het Arragonsche, vindt men de valleijen van Lanz, Engui, Erro, Amescoa, Ochagavia, Roncal, enz., welke onze grenzen raken en allen eene perpendiculaire rigting van het noorden naar het zuiden, naar Pampeluna, Sanguesa en Verdun volgen.

Deze bergen zijn over het algemeen zeer houtrijk, bedekt met dennen en groene eikenboomen alsmede kurkboomen, terwijl er zelfs op verschillende plaatsen hooge en digte bosschen liggen.

Dit weefsel van bergschakels, waarvan sommige zeer steil zijn en slechts voetpaadjes hebben, die naauwelijks voor muilezels te begaan zijn, laat den vijand toe, zich gestadig aan de tegen hem gerigte vervolgingen te onttrekken, zoo als Zumala Carreguy zulks ten aanzien van Rodil doet.

Zumala Carreguy kan naar goedvinden overal van kruin tot kruin geraken, zonder dat hij ooit genoodzaakt is, de bergen te verlaten. Hij daalt slechts dan in de vlakten af, wanneer hij niets te vreezen heeft, hetzij om een korps, dat op marsch of gekantonneerd is, te overrompelen, hetzij om requisities te doen, levensmiddelen, geld en rekruten te verzamelen. Zoodra hij zijn aanslag heeft uitgevoerd, haast hij zich om met zijn volk en zijnen buit weder de hoogten te bereiken. Uit het Bastansche doet hij togten naar Ulzama, van Ulzama naar Borunda, van Borunda naar de Amescuas, en van daar zuidwaarts de stad Pampeluna omtrekkende, bereikt hij de valleien van Erro en Roncevaux, om over Engui of Ulzama in het Bastansche terug te keeren en vervolgens dezelfde snelle bewegingen weder op nieuw te beginnen, altijd vervolgd en nooit overmeesterd.

Hij heeft altijd kolonnes op zijne hielen, en is altijd afgesneden. Maar wat scheelt het hem of hij afgesneden is, daar hij noch linie, noch depots, noch magazijnen, noch

artillerieperk te verdedigen heeft en niet genoodzaakt is, om meer gewigt aan het eene punt te hechten dan aan het andere.

— De *Messager* deelt uit Bayonne het volgende mede:

De Engelsche kolonel Craddock is, komende uit het hoofd-kwartier van Rodil, dien hij, den Pretendent vervolgende, te Engui heeft gelaten, gisteren hier gepasseerd. Hij is vol van den lof wegens den moed, de trouw en vooral de reinheid van het leger der Koningin, misschien het eenige dat in staat is om zulk een met voorbeeldelooze bezwarenissen en marschen verknocht leven zonder morren te verduren; hij prees ook het geduld der insurgenten en de ongehoorde ontberingen welke zij verdragen te midden der gebergten van een land, hetwelk ten gevolge der rations-uitschrijvingen en strooptogten van 80 000 wederzijdsche strijders geheel is verwoest Don Carlos was, volgens het rapport van den Engelschman, zeer lijdende, en deed niets dan van het eene dorp naar het andere, van bergpas tot bergpas te zwerven, doch altijd volkomen van de beweging zijner vijanden verwittigd zijnde.

Rodil is te Roncevaux, alwaar hij den Generaal Jauregny tot zich heeft ontboden Zoodat Guipuzcoa thans schier geheel voor de Insurgenten openstaat, die het gewest van het eene eind naar het andere doorloopen. Zij hebben de ommenscheiljkheid gehad van midden op den weg nabij Lecumberri de lijken van drie en twintig soldaten en twee Kolonels, welke zij gevangen gemaakt hadden, neder te leggen, onder straffe des doods verbiedende dezelve te begraven of hun de uniform uit te trekken voor en aleer de troepen der Koningin daar zouden zijn aangekomen.

De brieven uit Madrid leveren nog geen duidelijk denkbeeld van het gevoelen der kommissie van Financien, aangaande het bankroets-ontwerp van Toreno; doch hoogstwaarschijnlijk zal zij den Minister ondersteunen, wanneer bij geluk niet de meening de bovenhand verkrijgt, welke reeds door velen wordt gekoesterd, om namelijk geene der buitenlandsche schulden te erkennen, en zulks om de eenvoudige reden, dat alle op woeker en bedrog zijn gebaseerd geweest. Deze partij, hieraan valt niet te twijfelen, zal de talrijkste zijn en de eenige, welke Toreno in de Kamer der Procuradores zal behoeven te bestrijden. Slaagt hij niet hierin, alsdan neemt hij zijn ontslag, en gebeurt dit, zoo maakt de partij der Ultra-Liberalen zich van het Staatsgezag meester, zonder dat de invloed van het Fransche Ministerie eenige verandering daaraan zal kunnen toebrengen. Dit verklaart waarom de Heer de Rayneval zich te vreden heeft betoond met het halve bankroet, waardoor zoo vele Fransche Kapitalisten worden geruineerd, en waarom hij door zijne goedkeuring zulk een noodlottigen maatregel heeft aangemoedigd.

LEENING VOOR DON CARLOS.

Wij lazen dezer dagen in de nieuwspapieren, dat tot hiertoe, op den spoorweg naar *Keulen* slechts drie millioenen guldens was ingeschreven, en — dat er eene leening voor don CARLOS te *Amsterdam* was geopend.

Dit vervulde ons met diepe smart. Hoe dachten wij, — de nuttigste, de noodzakelijkste. de meest *nationale* onderneming zal dus, bij gebrek aan deelneming, misschien moeten achterblijven; en dat, terwijl het geld zoo ruim voorhanden is, dat men het tegen 2½ pCt. kan bekomen? De kabaal, die in deze laatste dagen vooral het hoofd opgestoken heeft. zal dan in haar heilloos opzet slagen: *Belgie*, juichend over Hollands onbegrijpelijke nalatigheid en achterlijkheid, zal dan zijnen ijzeren weg voltooijen, en — het hart bloed ons, terwijl wij het schrijven — het schuim der volken, dat plunderaars en dieven als helden met even zoo veel luister inhaalt als wij onze brave Schutters — dat snoode volk zal eene volkomene *commerciële* zegepraal wegdragen, en binnen twee of drie jaren onzen thans zoo bloeijenden handel, die zich uit zijne steden verwijderde, den doodsteek geven door een middel van gemeenschap, hetwelk wij thans voor ons sluiten, en, als het te laat is, met vruchteloozen spijt zullen terug wenschen! Jammerlijke verblinding! of veeleer schandelijke kuiperijen, die, om verachtelijk eigenbelang kastengeest, de nuttigste onderneming, die sedert jaren ontworpen was, heeft of zal doen mislukken!

Maar onze spijt en verontwaardiging vermeerderden nog, toen wij zagen, wat voor deze mislukte geldbelegging waarschijnlijk in de plaats komen zal. Indien dan toch de ijzeren weg niet tot stand komt, dachten wij, — zal men daarvoor misschien eene andere nuttige binnenlandsche verbetering van handelswegen opzetten (hoezeer al die verbeteringen eindelijk, wanneer de Belgische spoorweg tot stand komt, nutteloos en overtollig zullen bevonden worden)? Maar neen! gelijktijdig met de achterstelling van den spoorweg, verkondigt men eene leening voor den *Spaanschen Pretendent*,

Menigmaal hebben wij met verontwaardiging gezien, hoe gelukzoekers en bedriegers met fraaije woorden onze goedhartige landgenooten hun geld weten afhandig te maken: maar onbeschaamder aankondiging dan deze, hebben wij nimmer gezien. Hoe! op een oogenblik, dat de *Spaansche* trouw sterker dan immer blijkt; dat eene regering, die in bezit is van genoegzaam dat geheele land, met al deszelfs hulpmiddelen en nog overgebleven koloniën, van al het krediet, waarover het kan beschikken, dat deze regering bankeroet maakt en voor 50 pCt. (en wie weet of niet nog minder, wanneer *de cortes* het willen!) accordeert; op dit oogenblik wil een man, die niets dan *pretensien*, behalve een grondgebied heeft, nog niet eens zoo groot als de provincie *Utrecht*, — wil deze man 30 millioen van ons hebben. En op welke hypotheek? Van geheel *Spanje*! — dat hij niet bezit, en dat dem, zoo hij der regering in handen valt, in eenen kerker zal sluiten of bannen! — Nu, dan ten minste van de provincien, onder zijn bestuur? Eenige armoedige dalen tusschen het hooge gebergte, die nu althans *niets* opbrengen, en door den oorlog zoodanig verwoest zijn, dat zij ook in jaren niets *zullen* opbrengen. Maar, « zijne *regten*, zijne *eischen* op de kroon? » Wij hooren voor het eerst, dat deze eischen als hypotheek moeten dienen. Prins WASA van *Zweden* heeft ook wel eischen op die kroon, welke, tegen die van don CHARLOS in de schaal gelegd, volgens het legitime stelsel, misschien nog zwaarder zouden wegen: maar wie zou hem; wanneer hij de dwaasheid had, eene leening tot eenen aanval op *Zweden* te willen openen, een' cent daarop voorschieten?

Doch onderstellen wij eens het gunstigste geval voor don CARLOS, dat mogelijk is, schoon wij het voor onmogelijk houden: — dat hij de *Christinos* verslaat; in *Oud* en *Nieuw Kastilie* doordringt, de menigte aan zijne zijde bekomt, en te *Madrid* als Koning begroet wordt. Zoo iets is toch wel het hoogste. wat de begunstigers der leening van den pretendent zich kunnen voorstellen. Maar zou de zaak nu hiermede ten einde zijn? Zouden *Frankrijk*, *Engeland* en *Portugal*, na hunne openlijke verklaringen en hun viervoudig verdrag met CHRISTINA, (dit dulden? Zou men niet met vereenigde krachten den pretendent of nieuwen Koning (de naam doet niets ter zake) aanvallen, die gelijktijdig uit de zuidelijke gewesten van *Spanje*, waar de partij der Koningin en der cortes verreweg het sterkste is, zou bestookt worden? In den burger oorlog, die hiervan het gevolg ware, zou don CARLOS (die zekerlijk in zijnen broeder FERDINAND geen model van goede trouw heeft gezien) ongetwijfeld voor de renten en aflossingen der nieuwe leening getrouwelijk zorgen: niet waar? en zulks terwijl CHRISTINA, die slechts den kleinen oorlog aan de grenzen te voeren heeft, en genoegzaam geheel *Spanje* onder zich ziet, terwijl deze genoodzaakt is, het land in staat van bankeroet te verklaren.

Doch wij doen der leening van don CARLOS te veel eer aan, met dezelve zoo ernstig af te raden. Men heeft in der tijd den spot gedreven met eene leening, die het zich noemende *Regentschap van Spanje voor* FERDINANT VII, in 1822 ten tijde der cortes te *Urgel* gevestigd, wilde sluiten, en dezelve uitgelagchen onder den naam van *Urgelsche effecten*. Welnu! het geval staat volkomen gelijk, met deze twee verschillende omstandigheden: aan de effecten van don CARLOS kan men geenen naam geven, daar men niet weet waar hij rondzwerft: — en — gelijk het regentschap van *Urgel* destijds de geheele magt van *Frankrijk* voor zich had, zoo heeft don CARLOS die nu *tegen zich*, en daarenboven die van *Engeland* en *Portugal* op den hoop toe. Eene schoone hijpotheek, om 30 millioen te krijgen! Dat hij ze zeer noodig heeft, gelooven wij gaarne; maar wij vertrouwen tevens, dat geen *Nederlander* zoo onberaden of zoo geheel verblind zal zijn door partijschap, dat hij aan deze leening zijn geld, in den letterlijksten zin, *weg zou werpen*,

Misschien zullen sommigen denken, dat don CARLOS door de oosterlijke mogendheden zou worden gehandhaafd. Maar wat hebben deze tot nu toe voor hem gedaan? Wenschen, zelfs luide wenschen, mogen zij voor hem uiten: maar *Spanje* ligt even verre van die mogendheden verwijderd, en is haar even ontoegankelijk, als *Polen* voor *Frankrijk*, En schoon de *Franschen* de *Polen* met al hunne wenschen, en zelfs met geld ondersteunden, — bereiken konden zij hen niet: zij moesten hen zien vallen En *Rusland*, *Pruissen* en *Oostenrijk* zullen den nu zoo lang en zoo moeijelijk gehandhaafden vrede der wereld, die reeds zoo veel proeven heeft doorgestaan, verbreken, om het genoegen te hebben, dat de inquisitie en de monniken regering hersteld worden!

Wij mogen dus als eene ontwijfelbare waarheid vaststellen, dat de leening van don CARLOS, die voor het Vaderland van don QUICHOT bestemd is, den geldschieteren even weinig voordeel zou bieden, als of zij die aan den *Ridder van de droevige figuur* zelve geleend hadden. Bovendien is het iets, dat ons gevoel stuit; geleden, die men zoo nuttig *kan* aanleggen tot eene waarlijk *Vaderlandsche* onderneming (immers ons Vaderland, althans deszelfs handel, moet daarmede staan of vallen) — te zien besteden tot voeding of verlenging van den burger oorlog in een ongelukkig land, hetwelk daarvan reeds te veel heeft geleden en alwaar dezelve te meer slagtoffers maakt vermits men aan weerszijden geen kwartier geeft. Mogt de *nationale* geest bij ons nog ontwaken! Mogt nog eene rijkelijke inschrijving in het ontwerp van den spoorweg aan *Holland* de meerderheid boven *Belgie*, ook in *dit* opzigt, verzekeren; de *Belgische* kapitalen daardoor in het land houden, en *Amsterdam* welvaart, gelijk die van al de streken, door welke de spoorweg zal gaan, voor langen tijd doen in stand blijven! Mogt de laster, die eenmaal zulke wrange vruchten zou kunnen dragen, verstommen, en het voorbeeld van onzen waardigen Koning, die zich bereid verklaard heeft, eenige tonnen schats in de ijzeren baan te besteden; eene menigte navolgers vinden, opdat *Neerland*, van deszelfs eene tot het andere einde, van den *Helder* tot *Gendringen*, te land en te water, eenen weg dwars door het land kunne vertoonen, zoo als geene natie op den aardbodem dien bezit; — eenen weg, gedolven en gelegd met eigen handen!

Ter Drukkerij van GEBROEDERS SERRES.